

SỐ 1680

NHẤT BÁCH NGŨ THẬP TÁN PHẬT TỤNG

Nguyên tác: Tôn giả Ma Chí Lý Chế Tra

Hán dịch: Sa-Môn Nghĩa Tịnh.

*Khéo đoạn các loại hoặc
Vô lượng công đức mầu
Kết thành thân Như Lai
Chỉ Phật đáng về nương
Đáng ngợi khen, thừa sự
Người tư duy đúng lý
Nên an trú lời này
Các Tập phiền não ác
Bậc giúp đời đã trừ
Phước, Trí hai đều tròn
Chỉ Phật không thoái mất
Ví người sanh ác kiến
Đối Phật khởi hiểm hận
Dò tìm nghiệp thân, ngữ
Không thể thấy lỗi lầm
Nhớ ta được thân người
Nghe pháp sanh hoan hỷ
Ví như trong biển lớn
Rùa mù gặp bọt cây*

Vọng niệm luôn theo đuổi
 Hoặc, nghiệp rớt hăm sâu
 Nên con dùng ngôn từ
 Ngợi khen công đức Phật
 Mâu Ni cảnh vô lượng
 Thánh đức không bờ mé
 Vì mong cầu lợi mình
 Con nay khen phần nhỏ
 Kính lễ Trí Vô Sư
 Các sự tánh hy hữu
 Phước tuệ và uy quang
 Ai hay biết lượng số
 Như Lai đức vô hạn
 Không sánh không thể nói
 Con nay cầu phước lợi
 Giả khen bằng danh ngôn
 Con trí lực cạn nhỏ
 Phật đức không bờ mé
 Duy nguyện Đại Từ bi
 Cứu con, không chỗ về
 Oán thân thấy bình đẳng
 Vô duyên khởi đại bi
 Rộng khắp cõi chúng sanh
 Hằng làm bạn lành tốt
 Nội tài còn hay xả
 Huống gì là ngoại tài
 Ngài không tâm sển tiếc
 Kẻ cầu thoả lòng mong
 Lấy thân che thân người
 Dùng mạng chuộc mạng người
 Xả thân cứu chim câu
 Hoan hỷ không lẫn tiếc
 Ngài không sợ đường ác
 Cũng không tham nẻo lành
 Chỉ làm tâm trong sạch
 Giới do đây thành tựu
 Thường lià các tà vạy
 Luôn gần người chất trực

Các nghiệp bốn tánh không
Chỉ ở Đệ nhất nghĩa
Các khổ bức bách thân
Ngài hay khéo lo an
Chánh trí đoạn các hoặc
Có lỗi, khởi lòng bi
Xả mạng cứu nạn người
Sanh vô lượng hoan hỷ
Như chết chợt sống lại
Vui này còn hơn kia
Oán địch hại thân mình
Tâm hằng luôn ưu ão
Không xem lỗi ác người
Thường khởi tâm đại bi
Biến khắp giống Bồ-đề
Tâm luôn được quý trọng
Đại hùng trí khó hơn
Không có người sánh kịp
Không bằng quả Bồ-đề
Khổ hạnh là nhân kia
Do vậy không đoái thân
Siêng tu các phẩm thắng
Giàu sang cùng nghèo hèn
Đẳng dẫn bởi đại bi
Ở trong các sai biệt
Mà không tưởng cao thấp
Quả Đẳng trì thắng lạc
Tâm không có tham đắm
Rộng cứu các quần sanh
Đại bi không gián đoạn
Ngài tuy gặp khổ cực
Mà không cầu cảnh vui
Các công đức trí mầu
Thù thắng không thể chung
Các tạp pháp nhiễm tịnh
Lược nguy giữ lấy chơn
Như ngỗng chúa trong sạch
Uống sữa, bỏ nước ra

Trong vô lượng ức kiếp
Đông mãnh hướng Bồ-đề
Ở trong các kiếp kia
Bỏ thân cầu diệu pháp
Trải số ba tăng kỳ
Siêng gắng không lười mỏi
Giữ đây làm bạn tốt
Mong chứng đạo Bồ-đề
Ngài không tâm tật đố
Không xem thường kẻ yếu
Bình đẳng không tranh cãi
Thắng hạnh đều thành tựu
Ngài chỉ trọng nhân hạnh
Không mong quả vị tròn
Tu khắp nghiệp thù thắng
Các đức tự thành đủ
Siêng tu pháp xuất ly
Vượt lên trên các hạnh
Chỗ ngồi, nằm, kinh hành
Đều là phước điền tốt
Trừ bỏ các lỗi xấu
Tăng trưởng đức thanh tịnh
Đây do chứa hạnh thành
Chỉ ngài Vô thượng nhất
Các phước đều tròn đầy
Các lỗi thấy dứt trừ
Như Lai pháp thân tịnh
Tập trần đều đã đoạn
Tư lương mãi đồn chứa
Công về thân Điều Ngự
Muốn tìm người so sánh
Không ai bằng với Phật
Xem khắp các thế gian
Tai họa nhiều chướng nã
Dù có chút phần thiện
Để được đem so sánh
Xa lìa các lầm lỗi
Lặng trong an không động

Các thiện căn tối thắng
Không gì hay thí dụ
Như Lai trí sâu xa
Không đày, không bờ mé
Việc đời dụ thân Phật
Dấu chân trâu biển lớn
Nhân sâu gánh hết thấy
Thế gian không người sánh
Đại địa, giữ gánh nặng
Cho đây thật là nhẹ
Tối ngu si đã trừ
Mâu-ni sáng rộng soi
Trí thế chẳng thể ví
Như đóm so mặt trời
Như Lai ba nghiệp tịnh
Trăng thu sáng ao không
Đời sạch dụ thân Phật
Đều thành tánh bụi nơ
Như các điều dẫn trên
Việc thù thắng trong đời
Phật pháp càng vượt hơn
Việc tục khá thương xót
Tụ quý báu Pháp Thánh
Phật ở đỉnh cao nhất
Trong không trên, không sánh
Chỉ Phật cùng Phật đồng
Như Lai, biển trí Thánh
Tuỳ hỷ, khen chút phần
Lời thô ngợi thắng đức
So đây thật đáng hổ
Thế tục thấy hàng ma
Hết thấy đều quy phục
Quán kia đồng chơn tánh
Ta bảo thấy lông nhẹ
Ví khiến chiến trận lớn
Trí dũng hay diệt phục
Thánh đức vượt thế gian
Hàng kia chẳng gì dụ

Thứ đến hàng ma xong
 Vào lúc cuối của đêm,
 Đoạn các phiền não tập
 Thắng đức đều viên mãn
 Thánh trí trừ các tối
 Sáng hơn ngàn mặt trời
 Hàng phục các tà giáo
 Hy hữu không thể sánh
 Ba thiện căn viên mãn
 Diệt hẳn Tham, Sân, Si
 Các tập thủy đã trừ
 Thanh tịnh không thể dụ
 Pháp mẫu Ngài hằng khen
 Pháp bất chính thường không
 Trong chỗ chánh tà này
 Tâm không có ghét thương
 Nơi chúng Thánh đệ tử
 Và thầy trò ngoại đạo
 Trong sự thuận nghịch kia
 Tâm Phật trước không hai
 Nơi Đức tình không dấm
 Người đức cũng chẳng tham
 Lành thay! Thật không như
 Thánh trí luôn tròn sạch
 Các căn thường lặng trong
 Xa hẳn tâm mê vọng
 Ở trong các cảnh giới
 Hiện lượng do thân thấy
 Niệm tuệ tận bờ chơn
 Chẳng phải chỗ ngu lường
 Khéo an lập ngữ ngôn
 Chứng chỗ quên lời kia
 Sáng tịch tịnh vô ngại
 Sáng sạch càng rực rỡ
 Sắc diệu đời hiếm có
 Ai không tâm cung kính
 Hoặc kẻ mới chợt thấy
 Hoặc người luôn chiêm ngưỡng

Điều tướng quả không hai
Trước sau thấy đồng vui
Thân uy đức tối thắng
Người nhìn lòng không chán
Vị trái vô lượng kiếp
Vui kính tợ mới thấy
Thể Đức chỗ nương tựa
Và Tâm đức thương nương
Tánh, tướng đều dung thông
Năng, Sở trước không khác
Đức Thiện Thệ như thế
Nhóm họp thân Như Lai
Lìa thân tướng hảo Phật
Chẳng đâu là chỗ an
Ta do phước đời trước
May gặp đáng Điều Ngự
Kính ngợi núi công đức
Xa đáp lại lời Phật
Hết thấy loài hữu tình
Đều do phiền não giữ
Chỉ Phật hay khéo trừ
Do Bi trụ đời lâu
Ai nên kính lễ trước
Chỉ Phật, đáng Đại bi
Thánh đức vượt thế gian
Bi nguyện trụ sanh tử
Ở trong lạc tịch tĩnh
Vì quần sanh vào trược
Trộn kiếp luôn tinh cần
Lòng từ vì hết thấy
Từ chơn lại lợi tục
Do Bi đã dẫn sanh
Như chú gọi rồng ẩn
Nổi mây mưa cam lồ
Hằng ở vị thắng định
Xem oán, thân bình đẳng
Người hung hiểm sẵn bậy
Đem thân nương Thánh đức

Thần thông Sư tử hống
 Tuyên nói Tam giới Tôn
 Lâu đã chán danh tiếng
 Do Bi tự khen ngợi
 Thường tu hạnh lợi tha
 Từng không tâm tự lợi
 Niệm Từ khắp chúng sanh
 Riêng không yêu thân mình
 Bi nguyện không bờ mé
 Theo căn độ quần sanh
 Tùy chỗ đều lợi ích
 Như khắp cho thức ăn
 Thâm tâm nghĩ hết thầy
 Không phút nào bỏ quên
 Lợi người lại thọ nhục
 Lỗi chẳng do Phật làm
 Từ âm diễn diệu nghĩa
 Chân thật chẳng hư dối
 Rộng lược mặc cơ duyên
 Tiểu, Đại theo thời chuyển
 Nếu nghe Ngài diễn thuyết
 Ai không khen, mới lạ!
 Dù khiến ôm lòng ác
 Có trí đều quy tín
 Nghĩa lời luôn khéo léo
 Hoặc lại nói lời thô
 Lợi ích thầy không dối
 Nên đều thành chơn diệu
 Dịu dàng và thô bạo
 Tùy duyên độ chúng sanh
 Thánh trí tâm vô ngại
 Đều bình đẳng một vị
 Đẹp thay nghiệp không nơ
 Khéo léo dụ thợ giỏi
 Thành thân vì diệu này
 Diễn lời quý báu đây
 Kẻ thấy đều hoan hỷ
 Nghe dạy thầy khai tâm

Mặt đẹp nói lời hay
Như trăng chảy sương ngọt
Mây lành rưới mưa pháp
Tẩy sạch bụi dục nhiễm
Như chim chúa cánh vàng
Ăn nuốt loài rồng độc
Hay dứt tối vô minh
Như ngàn mặt trời sáng
Nghiền nát núi ngã mạn
Giống như chày Thiên Đế
Hiện chứng chẳng dối lầm
Tĩnh lự trừ tâm loạn
Như tu hành chân thiện
Ba việc đều viên mãn
Mới nghe lời Phật dạy
Lòng vui ý sáng tỏ
Từ đây khéo tư duy
Tiêu trừ các phiền não
Gặp khổ hay an ủi
Phóng dật khiến sanh sợ
Ham vui khuyên tâm chán
Tuỳ việc đều mở bày
Thượng trí chứng pháp hỷ
Trung căn sanh Thắng giải
Yếu kém khởi tín tâm
Lời Phật lợi ích khắp
Khéo trừ bỏ tà kiến
Dẫn dắt đến Niết-bàn
Hay rửa sạch lỗi nơ
Từ Phật mưa pháp rơi
Trí Nhất Thiết vô ngại
Luôn an trú chánh niệm
Lời Như Lai ký biệt
Luôn luôn chẳng sai dối
Không trái chỗ, trái thời
Cũng không trái căn chuyển
Lời Phật không hư dối
Người nghe đều gắng tu

Phương tiện khéo, một đường
Không tạp khá tu học
Đầu, giữa, cuối đều thiện
Giáo pháp khác đều không
Một hướng thiện như thế
Cuồng ngu khởi tâm chê
Nếu sanh nghi Giáo này
Không oán cùng đây bằng
Nhiều kiếp vì quần mê
Trải đủ các khổ độc
Giáo này dù chẳng thiện
Niệm Phật còn phải tu
Hướng hay lợi ích lớn
Lại tuyên nghĩa thâm diệu
Nếu khiến đầu bị đốt
Giáo này trước phải cứu
Vui Bồ-đề tự tại
Thánh đức luôn đạ bạc
Đều do giáo này sanh
Chứng chỗ vọng ngôn kia
Thế Hùng, giáo chơn thật
Tà tông nghe đều kinh
Quỷ vương ôm tâm nảo
Trời người sanh hỷ hoan
Đại địa không phân biệt
Bình đẳng rộng hộ trì
Thánh giáo lợi quần sinh
Chánh tà đều nhờ ích
Vừa nghe lời Phật dạy
Giống Kim cang đã thành
Dù chưa khởi chuồng lồng
Trọn vượt chốn tử hành
Nghe pháp mới suy nghĩa
Như thật khéo tu hành
Lần lượt tròn Ba Tuệ
Giáo khác đều không vậy
Chỉ riêng Tiên Ngưu vương
Diệu hợp lý chơn viên

Giáo này không siêng tu
Thà có oán còn hơn
Vừa nghe tín tâm sanh
Trừ khát ái, tà kiến
Người nghe phát tâm vui
Nương đây đủ tịnh giới
Sanh hợp thời đều vui
Lớn lên đời thêm vui
Giáo hoá lợi quần sanh
Thị diệt khởi bi cảm
Tán vịnh trừ các độc
Nhớ nghĩ được yên vui
Tìm cầu phát tuệ sáng
Giải ngộ tâm trọn sạch
Người gặp khiến tôn quý
Kính hầu sanh thắng tâm
Thừa sự cảm nhân phước
Thân phụng, trừ ưu khổ
Thi-la đủ trong sạch
Tâm Tĩnh lự lặng trong
Trí Bát Nhã dung thông
Hằng sa phước đã tập
Ngài dung nạp Ngài dạy
Cùng pháp Ngài chứng đắc
Trong thấy, nghe, nghĩ, giác
Báu này rất thù thắng
Trôi dạt, làm bến bờ
Hại mình, luôn cứu giúp
Người sợ, làm chỗ nương
Dẫn dắt khiến giải thoát
Tịnh giới thành diệu khí
Ruộng tốt sanh quả ngon
Bạc lành hay lợi lạc
Huệ mạng do đây thành
Thi ân cùng hoà nhẫn
Người thấy đều vui vẻ
Rộng nhóm tâm nhân từ
Công đức không bờ mé

Thân miệng không lỗi ác
 Do đây sanh ái kính
 Các nghĩa lợi tốt lành
 Đều nương đức Thiện Thệ
 Đạo sư hay khéo bảo
 Lười kiêu khiến siêng gắng
 Đẳng trì điều tâm tà
 Đường mê về nẻo chánh
 Người thiện căn thành thực
 Điều khiển cả ba thừa
 Người sâu nã khó điều
 Do Bi nên tạm bỏ
 Gặp ách nạn hay giúp
 An vui khuyên tu thiện
 Thương xót chúng sanh khổ
 Lợi lạc khắp muôn loài
 Là hại khởi niệm Từ
 Kẻ mất hạnh sanh lo
 Bao ngược khởi tâm Bi
 Thánh đức khen không cùng
 Ân sâu nói chẳng tận
 Thế gian đều cùng biết
 Ngược lại đây sanh oán
 Phật luôn khởi Từ mẫn
 Quên thân cứu hết thảy
 Không sanh lo việc mình
 Với những người hư hỏng
 Tự thân hay cứu giúp
 Hai đời hành ân đức
 Vượt qua các thế gian
 Nơi tối thường chiếu sáng
 Ngài là tim đèn Tuệ
 Người trời đều thọ dụng
 Tùy loại có sai biệt
 Chỉ vị chánh pháp Phật
 Bình đẳng không sai khác
 Không xem xét dòng họ
 Sắc lực và tuổi trẻ

Tùy người có thiện căn
Cầu mong đều toại nguyện
Rộng hiện việc hy hữu
Vô duyên khởi đại từ
Thánh chúng và người Trời
Đều chấp tay, thân cận
Than ôi! Sợ sanh tử
Phật ra đời sáng rõ
Lợi ích khắp muôn loài
Đều hay thỏa ước mong
Người ác cùng chỗ ở
Bỏ vui lấy buồn nguy
Chê não hại thân mình
Cũng như thợ thặng đức
Vì vật chịu cần khổ
Từng không tâm nhiễm trước
Đức hy hữu Thế Tôn
Khó dùng lời tuyên thuyết
Mã mạch và ngưu thương
Trải sáu năm khổ hạnh
An thọ tâm không thoái
Ngài ở vị tối thắng
Thương xót độ quần sanh
Vị gặp người hèn kém
Thân lời càng kính nhường
Nếu là chủ tôn quý
Từng không tâm kiêu mạn
Khuất thân phục vụ người
Khiêm cung như kẻ hầu
Cơ tình muôn vạn loại
Luận nạn trăm ngàn mối
Như lai tiếng Từ thiện
Một đáp, nghi đều dứt
Thâm ân từng chở che
Trái đức khởi oán sâu
Phật quán cảnh cực oán
Giống như ân rất nặng
Oán nơi Ngài chuyển hại

Ngài nơi oán hóa thân
 Kia hằng tìm lỗi Phật
 Phật coi kia làm ân
 Tông tà do tâm thỉnh
 Cơm độc cùng hầm lửa
 Bi nguyện hóa ao trong
 Cơm độc thành cam lồ
 Lấy nhẫn độ sân hận
 Lời thật trừ chê bai
 Đạo Từ phục ma oán
 Chánh trí hàng tà độc
 Quân mê từ kiếp rộng
 Tập ác do tánh thành
 Chỉ Phật diệu hạnh tròn
 Một niệm xoay thành thiện
 Ôn nhu hàng bạo ngược
 Huệ thí phá xan tham
 Lời lành phục nói thô
 Chỉ Phật phương tiện khéo
 Khó dẫn, diệt kiêu ngạo
 Ương quật khởi Từ tâm
 Khó điều hay khéo điều
 Ai không khen hy hữu
 Chỉ Thánh đệ tử Phật
 Pháp vị tự vui vẻ
 Tòa cỏ lấy làm an
 Giường vàng chẳng phải quý
 Khéo biết căn, dục, tánh
 Nhiếp hóa tùy cơ duyên
 Hoặc có lúc đợi thỉnh
 Hoặc không hỏi, tự nói
 Trước nói Thí, Giới thấy
 Dần dần tịnh tâm sanh
 Sau nói pháp chơn thật
 Cuối cùng khiến viên chứng
 Sợ hãi chốn phiêu lưu
 Chỉ Phật đáng quy y
 Đáng Đại Bi đồng mãnh

Cứu vớt khắp quần mê
Mây thân khắp pháp giới
Mưa pháp rưới chốn trần
Ứng hiện mỗi chẳng đồng
Tùy cơ nên có khác
Lành sạch trong không tranh cãi
Chỉ Phật đáng phụng sự
Lợi lạc khắp Trời Người
Đều nên khởi cúng dường
Thân miệng không dấy tạo
Thiện hóa khắp quần mê
Lời dạy khéo ứng hợp
Đức này chỉ Phật có
Tu lâu ba nghiệp tịnh
Điềm lành hiện không cùng
Quán khắp các thế gian
Không từng có đức này
Huống đối kẻ cực ác
Thuần hành Bi tối thượng
Rộng lợi các chúng sanh
Dũng mãnh thêm tinh cần
Người nghe hiểu chánh pháp
Đối Phật thường phụng sự
Ví như chúng Niết-bàn
Trợn gọi là mắc nợ
Các vị Thánh chúng kia
Vì mình mà tu học
Do bỏ tâm lợi sanh
Không gọi người trả nợ
Đã tỉnh ngủ vô minh
Bi quán khắp quần sanh
Khởi siêng gắng gánh vác
Thánh thiện nên gần gũi
Ma oán dấy não hại
Phật lực đã hay trừ
Trong công đức vô úy
Đây chỉ hiển phần ít
Lòng từ độ hết thủy

Thánh ý dứt mong cầu
 Lợi không gì không thí
 Những việc này đều xong
 Pháp thắng diệu Như Lai
 Nếu có thể đời đời
 Điều Đạt cùng Thiện Tinh
 Không nên vào giáo này
 Trong vô tử sanh tử
 Luôn làm điều bất thiện
 Do đây Phật ra đời
 Mở bày dạy chúng sanh
 Lộc Uyển độ Câu Lô
 Kiên lâm hoá Tu Bạt
 Cõi này căn duyên hết
 Trọn không còn oan trái
 Pháp luân đã chuyển lâu
 Giác ngộ khắp quần mê
 Vô số người thọ học
 Tam hữu đều được lợi
 Dùng thắng định Kim Cang
 Tự phá thân ngục chắc
 Đối đại bi không bỏ
 Tự hóa còn phân bố
 Hai lợi đã làm đủ
 Sắc, pháp hai thân tròn
 Cứu nhiếp Nhất-xiển-đề
 Song lâm hiển Phật tánh
 Bi tâm suốt ba cõi
 Sắc tướng hợp quần sanh
 Phân thân làm lúa gạo
 Ngài bèn vào viên tịch
 Lành thay! Hạnh thù diệu
 Thân công đức hy hữu
 Các pháp môn Đại giác
 Thế gian chưa từng có
 Ân trải khắp hàm linh
 Thân miệng hằng tịch tịnh
 Phàm ngu trái Thánh ân

*Đối Phật khởi chê giận
Tặng báu tự pháp thật không bờ
Nguồn Đức, biển phước thật khó lường
Nếu có chúng sanh từng lễ Phật
Lễ Ngài cũng gọi là thiện lễ
Công Thần đức Thánh không có tận
Con nay trí nhỏ tự bụi trần
Muốn khen núi công đức Như-lai
Trông bờ khiếp sợ do đây ngừng
Vô lượng, vô số, vô biên cảnh
Khó suy, khó thấy, khó chứng lý
Chỉ Thánh trí Phật riêng liễu tri
Há chỗ phàm ngu có thể khen?
Một lông, một tướng đầy pháp giới
Một hạnh, một đức khắp nguồn tâm
Trong sạch, rộng lớn như ao thơm
Hay trừ khát phiền não chúng sanh
Con khen biển công đức Thế Tôn
Nương thiện nghiệp này đến Bồ-đề
Rộng nguyện hàm linh phát tâm lành
Lìa hẳn thức hư vọng phàm phu.*
